

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ बलिकर्मवैश्वदेवः तत्रागन्तव्येवशास्त्रं ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

भीष्म उवाच अत्र ते वर्तयिष्यामि पुरा वृत्तं जनाधिप ॥ वासुदेवस्य संवादं पृथिव्याश्चैव भारत ॥ २ ॥ संस्तुत्य पृथिवीं देवीं वासुदेवः प्रतापवान् ॥ पप्रच्छ भारत
श्रेष्ठ मां त्वं यत्पृच्छसे धैर्यै ॥ ३ ॥ वासुदेव उवाच गार्हस्थ्यं धर्ममाश्रित्य मया वामद्विधेन वा ॥ किमवश्यं धरे कार्यं किं वाकृत्वा कृतं भवेत् ॥ ४ ॥ पृथिव्यु
वाच ऋषयः पितरो देवामनुष्याश्चैव माधव ॥ इज्याश्चैवार्चनीयाश्च यथाचैव निबोध मे ॥ ५ ॥ सदा यज्ञेन देवाश्च सदा तिथ्येन मानुषाः ॥ छंदतश्च यथानित्यम
हान् भुंजीत नित्यशः ॥ ६ ॥ तेन ह्यृषिगणाः प्रीता भवंति मधुसूदन ॥ नित्यमग्निपरिचरेदभुक्त्वा बलिकर्म च ॥ ७ ॥ कुर्यात्तथैव देवा वै प्रीयंते मधुसूदन ॥ कुर्यादह
रहः श्राद्धमन्नाद्येनोदकेन च ॥ ८ ॥ पयो मूलफलैर्वापि पितॄणां प्रीतिमाहरन् ॥ सिद्धान्नाद्वैश्वदेवं वै कुर्यादग्नीयथाविधि ॥ ९ ॥ अग्नीषोमं वैश्वदेवं धान्वंत र्यमनं
तरं ॥ प्रजानां पतये चैव पृथग्यधोमो विधीयते ॥ १० ॥ तथैव चानुपूर्व्येण बलिकर्म प्रयोजयेत् ॥ दक्षिणायां च मायेति प्रतीच्यां वरुणाय च ॥ ११ ॥ सोमाय चा
प्युदीच्यां वैवास्तुमध्ये प्रजापतेः ॥ धन्वंतरः प्रागुदीच्यां प्राच्यां शक्राय माधव ॥ १२ ॥ मनुष्येभ्य इति प्राहुर्बालिद्वारिगृहस्य वै ॥ मरुद्भ्यो देवतेभ्यश्च बलिमंतर्गृहरे
त् ॥ १३ ॥ तथैव विश्वेदेवेभ्यो बलिमाकाशतो हरेत् ॥ निशाचरेभ्यो भूतेभ्यो बलिनक्तं तथा हरेत् ॥ १४ ॥ एवं कृत्वा बलिं सम्यग्दद्याद्विद्वांश्चैव ॥ अलाभे ब्राह्म
णस्यान्नावग्रमुत्थ्य निक्षिपेत् ॥ १५ ॥ यदा श्राद्धं पितृभ्योऽपि दातुमिच्छेत् तमानवः ॥ तदापश्चात्पुनर्वीत निवृत्ते श्राद्धकर्मणि ॥ १६ ॥ पितृन्संतर्पयित्वा तु बलिं कु
र्याद्विधानतः ॥ वैश्वदेवं ततः कुर्यात्पश्चाद्वाह्मणवाचनं ॥ १७ ॥ ततो न्नेन विशेषेण भोजयेदतिथीनपि ॥ अर्चापूर्वमहाराजततः प्रीणातिमानवान् ॥ १८ ॥ अनि
त्यंहि स्थितो यस्मात्तस्मादतिथिरुच्यते ॥ आचार्यस्य पितुश्चैव सख्युराप्तस्य चातिथेः ॥ १९ ॥ इदमस्ति गृहमह्यमिति नित्यं निवेदयेत् ॥ ते यद्वेदयुस्तत्कुर्यादिति ध
र्मो विधीयते ॥ २० ॥ गृहस्थः पुरुषः कृष्णशिषाशीच सदा भवेत् ॥ राजर्त्विजं स्नातकं च गुरुं च श्वशुरमेव च ॥ २१ ॥ अर्चयेन्मधुपर्कं पणपरि संवत्सरोषितान् ॥ श्वभ्य
श्च श्वपचेभ्यश्च वयोभ्यश्चावपेद्वि ॥ २२ ॥ वैश्वदेवं हि नामैतत्सायं प्रातर्विधीयते ॥ एतांस्तु धर्मान् गार्हस्थ्यान्यः कुर्यादनसूयकः ॥ स इहर्षिवराभ्याप्य प्रेत्य लोके
महीयते ॥ २३ ॥ भीष्म उवाच इति भूमेर्वचः श्रुत्वा वासुदेवः प्रतापवान् ॥ तथा चकार स ततं त्वमप्येवं सदा चर ॥ २४ ॥